toekenning

VAN DER LEEUWPRIJS 2026

privaat initiatief voor publieke ruimte

Vrijdag 13 november 2026
Stadmakerscongres
Theater Zuidplein

Winnaars Van der Leeuwprijs

2009 Joost Kuhne voor zijn woonwerkgebouw aan de Boomgaardsstraat
2010 Harry Jan Bus en Rachel van Olm voor Theater Walhalla op Katendrecht
2011 Rianne Andeweg, Nicole Hoven en Gerda Zijlstra van Rotterdamse Oogst
2012 Nicole Driessens en Ivo van den Baar van Wandschapppen
2013 Jeanne Hogenboom en Anke Griffioen als pioniers van Vereniging de Binnenweg
2014 Provast voor de ontwikkeling en inbedding van de Markthal
2015 Charlie McGregor voor The Student Hotel
2016 Paul Veldhuijzen met Hockeyclub Feijenoord
2017 Marco Stout als pionier van het Hoogkwartier
2018 Robbert de Vrieze voor zijn langdurige inzet voor stadmaken in Rotterdam
2019 Stichting Plezierrivier de Rotte
2022 Voedseltuin Rotterdam
2023 Mitchel Sam-Sin
2024 BuurtBuik
2025 Stichting De Veilige Nacht
2026 Mathenesse aan de Maas

air VAN DER LEEUWKRING

TOEKENNING

Stichting Culturele Persoonlijke Ontwikkeling

Rotterdam Prins Alexander telt bijna 100.000 inwoners, maar kent weinig plekken voor podiumkunst, ontwikkeling en ontmoeting. Stichting CPO besloot niet te wachten tot die culturele infrastructuur vanzelf zou ontstaan en realiseerde Podium Oost: een nieuwe, flexibele plek voor makers, publiek en culturele initiatieven. Podium Oost bouwt voort op jarenlange inzet van CPO voor talentontwikkeling, kunsteducatie, evenementen en cultuur in Rotterdam-Oost. Makers kunnen er repeteren, experimenteren en presenteren; bewoners kunnen dichtbij huis podiumkunst beleven; organisaties krijgen ruimte voor eigen initiatieven. De betekenis reikt verder dan één zaal. Podium Oost verbindt Prins Alexander met het culturele netwerk van de rest van Rotterdam en draagt bij aan een ecosysteem dat in dit gebied nog beperkt aanwezig is. Podium Oost maakt letterlijk ruimte voor cultuur waar die ruimte lange tijd ontbrak.

Mathenesse aan de Maas

Mathenesse aan de Maas laat zien hoe bewoners zélf stadmakers kunnen zijn. Vanuit een wijk die niet altijd positief wordt gezien, bouwt de stichting sinds 2019 aan een sterkere, groenere en meer verbonden Mathenesse. Het initiatief kwam oorspronkelijk vanuit twee projectontwikkelaars, maar sinds 2023 ligt het bestuur terug in handen van bewoners. De kracht zit in de combinatie van doen, verbinden en ruimte geven. Met huiskamerconcerten, het jaarlijkse Lentefeest, groene initiatieven en bewonersbijeenkomsten brengt Mathenesse aan de Maas bewoners, makers, ondernemers en organisaties bij elkaar. Kleine, laagdrempelige ontmoetingen groeien zo uit tot een netwerk waarin mensen elkaar leren kennen, ideeën delen en zelf initiatief nemen. De stichting werkt niet vóór de wijk, maar mét de wijk: bewoners zijn organisator, maker, gastheer én deelnemer. Daarmee ontstaat eigenaarschap en een positieve blik op een gebied dat volop in ontwikkeling is. Mathenesse aan de Maas belichaamt de Rotterdamse cultuur van samen stadmaken: praktisch, inclusief, creatief en met de overtuiging dat verandering begint bij bewoners zelf.

Weggeefwinkel Delen = Helen

Van weggeefwinkel tot circulaire maakplek, Delen is Helen oefent voor de circulaire samenleving. Bij weggeefwinkel Delen is Helen is alles gratis, gelden geen regels en staat radicale vriendelijkheid centraal.

Iedere woensdagochtend ontvangen zij met 14 vrijwilligers zo'n 250 bezoekers en geven maandelijks zo'n 5.000 kilo spullen door. De weggeefwinkel is geen doel op zich, maar een onderzoek naar hoe een circulaire samenleving vorm kan krijgen. Samen met de gemeente Rotterdam en Provincie Zuid-Holland zoeken zij naar een duurzaam bestaansmodel, zodat iedere wijk een weggeefwinkel kan starten. Delen is Helen is in oktober 2024 gestart met een pop-up weggeefwinkel in de Agniesebuurt. De stagnerende herontwikkeling gaf ruimte voor uitbreiding en inmiddels is het uitgegroeid tot een weggeefwarenhuis met weggeeftuincentrum, een podium voor cultuur en Agnes circulaire maakplek met een wijkweverij, textiel- en kunstwerkplaats, gereedschapsuitleen en repaircafé. De weggeefwinkel is volledig circulair. Spullen die niet via de winkel een plek vinden worden verwerkt in de maakplek of doorgegeven aan organisaties in Rotterdam.

Winnaar Van der Leeuwprijs 2026

Opvallend dit jaar was het enorm hoge niveau van de inzendingen. Alle 15 inzendingen voor de Van der Leeuwprijs waren prijzenswaardig. We hebben ervoor gekozen om één circulair, één cultureel en één maatschappelijk initiatief te nomineren. Alledrie zijn ze met hun activiteiten heel zichtbaar, hebben al veel voor elkaar gekregen, en tegelijkertijd zijn ze nog pril in hun bestaan. Uit alle drie spreekt ook de kracht van het gewoon doen! En gaandeweg te leren, netwerken uit te breiden en steviger te staan. We hebben ons als Kring ook afgevraagd: waarom wordt er voor deze initiatieven vanuit de wijk niet vanzelfsprekend meer geld en ruimte vrijgemaakt?

En juist, omdat een sterke wijk niet van bovenaf wordt gemaakt, maar door haar bewoners die zich inzetten voor onderlinge verbinding, vinden we het belangrijk dat dít bewonersinitiatief niet van onze radar verdwijnt.

De Van der Leeuwprijs 2026 gaat naar: Mathenesse aan de Maas!

Elk jaar deelt de Van der Leeuwkring de Van der Leeuwprijs uit aan een privaat initiatief dat op innovatieve wijze positieve impact heeft op de publieke ruimte van Rotterdam.

De uitreiking van de Van der Leeuwprijs 2026 vond plaats op het Stadmakerscongres, 13 November 2026 in Theater Zuidplein www.stadmakerscongres.nl